

Nieuw licht op de leesdip

Veel leerkrachten schrikken wanneer zij de Cito-scores begrijpend lezen van hun zesde groepers zien. Terwijl die in groep 4 en 5 nog goed presteerden... Het lijkt trouwens wel of het niveau van de gehele klas is gezakt! Wat is hier aan de hand?

In een tijd waarin opbrengstgericht werken en passend onderwijs steeds belangrijker worden is een antwoord op die vraag van groot belang. Ook de onderwijsinspectie en ouders verlangen van scholen inzicht in de vorderingen van leerlingen en kennen toetsuitslagen een bijna mythische waarde toe. Dat de rapportage van de inspectie zwaar leunt op de scores van begrijpend lezen in groep 6 maakt de tegenvalende resultaten daar des te schrijnender. Zijn de lage scores incidenten op enkele scholen of gaat het om een algemeen verschijnsel? En als het om een algemeen verschijnsel gaat, ligt het dan aan het onderwijs of is er misschien iets mis met de toets? Het Kenniscentrum Begrijpend Lezen heeft de ongerustheid over de leesdip serieus genomen. Er is een onderzoek gestart om te zien of er werkelijk iets aan de hand is.

Op onderzoek uit

In het voorjaar van 2012 is aan 60 scholen gevraagd of zij hun Cito-toetsgegevens van de groepen 3 tot en met 8 ter beschikking wilden stellen. Een groot aantal, 46, bleek daartoe bereid; veertien scholen deden niet mee vanwege principiële bezwaren of vanwege werkdruk. De hoge respons geeft aan hoe belangrijk duidelijkheid over de leesdip gevonden wordt. De deelnemende scholen liggen verspreid over zes provincies en hebben samen iets meer dan 14.000 leerlingen. De kleinste school heeft 82 leerlingen, de grootste 906. Alle deelnemende scholen hebben een ondersteuningsrelatie met de CED-Groep. Een relatief groot aantal (19) ligt dan ook in Rotterdam. De steekproef van onderzoeksscholen is dus niet representatief voor de Nederlandse scholen. Maar omdat het onderzoek een aanzienlijke hoeveelheid scholen en leerlingen betreft kan het wel degelijk indicaties geven. De meeste scholen meten begrijpend lezen met de toets LBL van het Cito leerling en onderwijs volg systeem (lovs). Ook oudere toetsen worden nog wel gebruikt. In ons onderzoek hebben we echter alleen de LBL-uitslagen opgenomen. De scores betreffen de schooljaren 2008-9 tot en met 2011-12, in totaal iets meer dan 30.500 bruikbare leerlingsscores.

Scores in beeld

De vaardigheidsscores van de leerlingen zijn omgezet naar zogenaamde t-scores, om een eenvoudige vergelijking met de landelijke normering mogelijk te maken. Het landelijk gemiddelde bij t-scores is altijd 50. Leerlingen met een hogere t-score presteren dus bovengemiddeld, leerlingen met een lagere score ondergemiddeld. In deze grafiek hebben we de gemiddelde t-score van alle scholen op de verschillende toetsmomenten weergegeven: eind groep 3, midden groep 4, eind groep 4, midden groep 5, midden groep 6 en midden groep 7. De score van groep 8 is weggelaten omdat die niet op voldoende gegevens kon worden gebaseerd.

